

2018

Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen

Voorwoord

In 2018 hebben we de nodige stappen gezet om de effectiviteit van de OVKK te vergroten. De aanzet daartoe kwam met name van onze kersverse voorzitter Roy de Witte. Een van zijn ambities die hij bij zijn aantreden naar voren bracht, was het streven om de aanwezigheid van de OVKK in de kleine kernen te bevorderen. Inmiddels is de OVKK in meerdere dorpen begonnen met begeleidingstrajecten voor bewoners die bezig zijn met plannen voor de toekomst van hun kerk, school of dorps huis. Op termijn wordt soortgelijke ondersteuning aangeboden voor nog meer leefbaarheidsonderwerpen, zoals woningbouw en seniorenhuisvesting.

Teneinde de contacten met onze achterban aan te halen is een begin gemaakt met de modernisering en uitbreiding van onze sociale media. Onderzocht wordt of het mogelijk is hiervoor geregeld een freelancer in te schakelen. Tot onze achterban behoort een flink aantal gemeenten. Dit jaar heeft het bestuur een bezoekeronde afgelegd langs de gemeentebesturen in West Overijssel, waarbij het belang van de leefbaarheid van de kleine kernen en de bijbehorende rol van de OVKK is toegelicht.

Per 1 oktober kan de OVKK rekenen op een tweejarige subsidie van de provincie. De subsidie is bedoeld voor het faciliteren van de uitwisseling van plannen en ideeën tussen overheden en burgers. Hiervoor worden onze sociale media ingezet, organiseren we leefbaarheidsschouwen, versturen we nieuwsbrieven en houden we regelmatig een themabijeenkomst.

Onze werkzaamheden voor de ontwikkeling van een Open Netwerk in Overijssel hebben ook dit jaar doorgang gevonden. Tot 1 september gebeurde dat onder de paraplu van de Alliantie Sociale Kwaliteit Overijssel (ASK): een samenwerkingsverband van Arcon, de OVKK, Sportservice Overijssel en Stimuland. Per 1 oktober is voor de doorontwikkeling en borging van het netwerk een nieuw project opgetuigd, waarin de OVKK en Stimuland gezamenlijk optrekken. De inzet van de OVKK betreft vooral de online community. Het doel van de community is het delen van kennis en ervaring tussen initiatiefnemers, professionals, overheid en andere gebruikers; zowel online als offline.

De basis van al deze nieuwe ontwikkelingen wordt gevormd door ons Manifest, begin dit jaar opgesteld aan de hand van de resultaten van een ledenraadpleging. Ook de komende jaren zal het Manifest de leidraad vormen voor ons functioneren. Zo blijft de OVKK nauw betrokken bij de activiteiten van onze leden. We worden beter zichtbaar en benaderbaar en gaan ons inzetten op het onderhouden van contacten. Tevens voorzien we een grote opgave in het op gang helpen en houden van het vrijwilligerswerk in de kleine kernen. Om dit te bereiken biedt de OVKK ondersteuning vanuit het oogpunt van de bewoners. Tenslotte gaan we de bestuurlijke contacten verder aanhalen, opdat we nog beter in beeld komen en duidelijk kunnen maken waar onze achterban behoefte aan heeft.

Jaap Alberda van Ekenstein, secretaris.

Jaarverslag

ALGEMEEN

Bestuur

Het bestuur van de OVKK bestond op 31 december 2018 uit de volgende personen:

R.H. (Roy) de Witte (voorzitter)
J.O.R. (Jaap) Alberda van Ekenstein (secretaris)
B.M.J. (Ben) Eshuis (penningmeester)
J.W.A.M. (Jan) Bartels
W.M.B. (Willemien) Schoneveld-Woestenenk

Erebestuursleden:

A.G.J. (Anton) Bosch
T.M.W.A. (Theo) Ibes †

Interne organisatie

De OVKK is gevestigd in het gebouw Stimuland, Vilsterseweg 11 te Vilsteren.

De vereniging heeft een consulent voor de bureau-zaken in loondienst voor 24 uur per week. De financiële administratie wordt verzorgd door de heer J.J. Boxebeld, Administratieve en Fiscale Dienstverlening te Lemelerveld.

Aan de OVKK is een team van vrijwilliger-adviseurs verbonden. Waar nodig adviseren zij leden bij hun activiteiten voor de leefbaarheid. Daarnaast initiëren zij projecten die in samenwerking met de OVKK worden ontwikkeld en uitgevoerd. Het adviesteam bestaat uit de volgende personen:

Gerard Derkman
Tom Jannink
Vincent Jansen
Jan van Sandwijk

Ledenvergadering

Minstens eenmaal per jaar wordt de algemene ledenvergadering gehouden. In 2018 vond deze plaats op 16 april in Wesepe.

VERENIGING

Leden

De OVKK telt ruim 100 leden, bestaande uit organisaties van plaatselijk belang, dorpshuizen en lokale initiatiefgroepen.

Gemeenten

Bij de OVKK zijn 15 gemeenten aangesloten. In meerdere gemeenten is de OVKK actief met leefbaarheidsprojecten, met name waar het gaat om maatschappelijk vastgoed.

Jaarlijks organiseert de OVKK samen met Stimuland een intergemeentelijke bijeenkomst voor kerncontactambtenaren. Tijdens deze bijeenkomst worden kennis en ervaringen gedeeld en komen nieuwe ontwikkelingen ter sprake.

Vrienden van de OVKK

De OVKK onderhoudt relaties met diverse sponsors. Waterschappen zijn onze gesprekspartners bij het realiseren van de ambities in de Omgevingsvisie. Met woningcorporaties werken we samen bij het maken van plannen voor voldoende en betaalbare woonmogelijkheden.

Landelijke vereniging voor kleine kernen (LVKK)

De OVKK is lid van de LVKK: een samenwerkingsverband van alle provinciale verenigingen voor kleine kernen en dorpshuizen. De OVKK heeft zitting in het algemeen bestuur en verleent haar medewerking bij de activiteiten van de LVKK.

Netwerkpartners

Alliantie Sociale Kwaliteit (ASK)

ASK is een samenwerkingsverband van Arcon, de OVKK, Sportservice Overijssel en Stimuland. Deze vier werken aan de opbouw van een open kennisnetwerk, waarin kennis en ervaring van uiteenlopende organisaties en initiatiefnemers samenkomen.

Eeckhof

De OVKK werkt samen met Eeckhof voor het opstellen van dorpsvisies en de doorontwikkeling van de Overijsselse Online Community.

ROCOV

Het Regionaal Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer behartigt de belangen van de reizigers in het openbaar vervoer. De OVKK maakt deel uit van het bestuur van ROCOV West Overijssel en ROCOV Twente.

Platform Kerkendorp.nl

Het platform ondersteunt dorpskerken die met dreigende leegstand worden geconfronteerd. Het platform wordt ge-

vormd door het Katholiek Centrum voor Welzijnsbevordering Overijssel (KCWO), het Protestants Maatschappelijk Activeringswerk Overijssel (ProMo) en de OVKK.

Netwerk Duurzame Dorpen

De OVKK faciliteert het Netwerk Duurzame Dorpen. Dit is een landelijk netwerk van dorpen die (samen) werken aan duurzame leef kwaliteit. Het netwerk organiseert de ontmoeting tussen dorpen, biedt een internetplatform voor het delen van kennis en ideeën en laat dorpen elkaar inspireren.

Provincie Overijssel

Met de provincie worden afspraken gemaakt voor activiteiten waarin de OVKK functioneert als een brug tussen enerzijds de bewoners met hun initiatieven, anderzijds de besturen van provincie en gemeenten. Regelmatig organiseert de OVKK een dorpschouw en interactieve themabijeenkomsten voor bestuurders en bewoners. Daarnaast verschijnt vier keer per jaar de nieuwsbrief en is de OVKK veelvuldig van de partij bij expertmeetings en symposia.

Activiteiten

Ledenadvies

Het ondersteunen en adviseren van de leden blijft een van de belangrijkste pijlers onder het werk van de OVKK. In 2018 zijn uiteenlopende vragen vanuit de dorpen in behandeling genomen. De vragen kwamen hoofdzakelijk binnen via e-mail en meldingen van collega-organisaties. In toenemende mate wordt gecommuniceerd via twitter, facebook en linked-in.

De vragen hadden veelal betrekking op de verbouw of doorstart van een dorps huis, ondersteuning bij fondsenwerving, informatie over wet- en regelgeving, exploitatie van dorps huizen, het opzetten van een dorpsvisie en het helpen bij verduurzaming.

De OVKK stapt tevens uit eigener beweging op de leden af, bijvoorbeeld door hun jaarvergaderingen te bezoeken. Zodoende blijven we op de hoogte van wat er in de achterban speelt en kunnen we tijdig inspelen op nieuwe ontwikkelingen.

Radewijk zoekt naar mogelijkheden om een dorps hart te creëren. Zo zijn er plannen voor een centrale ontmoetingsplek bij de speeltuin waar ouders hun kinderen in het oog kunnen houden. De OVKK heeft Radewijk bezocht en adviseerde de initiatiefgroep over mogelijkheden voor subsidie en realisatie.

Een greep uit de adviesbezoeken die de OVKK heeft afgelegd:

Zenderen	dorpsraad aanzet gegeven voor het opstellen van een dorpsvisie
Delden	subsidieadvies aan het Noaberhus
De Krim	subsidieadvies aan het stichtingsbestuur voor de realisatie van een MFA
Langeveen	dorpsraad advies gegeven over woonmogelijkheden
Wesepe	dorpsraad geadviseerd over woonmogelijkheden
Lettele	bezoek jaarvergadering dorpsraad
Bentelo	dorpsraad advies gegeven over woonmogelijkheden
Tubbergen	dorpsraad geadviseerd over woonmogelijkheden en peiling behoefte jongeren
Den Nul	dorpsraad geadviseerd inzake realisatie buurtkamer
Beuningen	werkgroep advies gegeven over realisatie buurtkamer
Zenderen	dorpsraad geadviseerd over vernieuwing dorpsraad
Balkbrug	bezoek jaarvergadering plaatselijk belang
De Lutte	locatieraad kerk advies gegeven over breder gebruik van de kerkgebouw
Boskamp	dorpsraad geadviseerd over mogelijkheden dorpsvisie en maatschappelijk vastgoed
Luttenberg	advies en ondersteuning woonzorg
Eesveen	begeleiding initiatiefgroep toekomst kerkgebouw
Okkenbroek	bezoek jaarvergadering plaatselijk belang
Wanneperveen	plaatselijk belang begeleid bij zoeken naar woonmogelijkheden
Okkenbroek	bezoek jaarvergadering, advies dorpsvisie
Markelo	dorpsraad geadviseerd bij onderzoek mogelijkheden dorpsvisie
Diepenheim	stadsraad geadviseerd over mogelijkheden stadsvisie
St. Isidorushoeve	begeleiding initiatiefgroep woonzorg
Haaksbergen	advies initiatiefgroep wonen voor jongeren
Rossum	subsidieadvies aanpassing Kulturhus i.c.m. een dorpssuper

Advisering Okkenbroek

In Okkenbroek is de exploitatie van het Noaberhuus onder druk komen te staan. Het kulturhus was onder andere bedoeld als aanvullende voorziening ten behoeve van het belendende seniorencomplex.

Inmiddels is het beleid voor ouderenzorg gericht op thuiszorg of zorg in het verpleeghuis, met als gevolg dat er voor het seniorencomplex geen belangstelling is. Een aderlating was tevens het vertrek van de bibliotheek. Daarnaast spelen er ontwikkelingen rondom kerk, school en wonen. Het plaatselijk belang en het kulturhusbestuur werken samen aan een oplossing.

De OVKK is met beide partijen in gesprek gegaan. Tevens is een bezoek gebracht aan de directeur van woningstichting De Marken, de eigenaar van het gebouw. Uiteindelijk luidde het advies om voor het dorp een accommodatievisie te laten opstellen. Vanuit een brede kijk op het dorp wordt omschreven welke maatschappelijke voorzieningen aanwezig zouden moeten zijn en hoe deze voorzieningen geëxploiteerd kunnen

worden. De accommodatievisie bevat tevens een plan van aanpak om tot het in de dorpsvisie beschreven gewenste resultaat te komen.

Tenslotte is aangegeven welke subsidiemogelijkheden er zijn om het opstellen van de accommodatievisie te kunnen financieren.

Leefbaarheidsschouw

Op 20 december hield de OVKK een leefbaarheidsschouw in Beckum. Vertegenwoordigers van de dorpsraad Beckum en Oele ontvingen de OVKK in het Parochiehuis. De wijkwethouder Claudio Bruggink was eveneens van de partij.

Beckum heeft voor de jaren 2017-2020 dorpsplan gemaakt, waaruit onder andere een zichtwal in Oele is voortgekomen. De wal moet de lichtvervuiling tegengaan, die wordt veroorzaakt door de aan de overkant van de snelweg gelegen auto-dealerbedrijven. Bovendien brengt de wal een aanzienlijke geluidsreductie met zich mee.

Een belangrijk punt wat momenteel speelt, betreft de woningbouw. Beckum telt inclusief het buitengebied ongeveer 1000 inwoners en beslaat maar liefst een derde van het grondgebied van Hengelo. Woningbouw is nodig, wil Beckum nieuwe inwoners trekken die kunnen bijdragen aan de instandhouding van de voorzieningen.

De basisschool bijvoorbeeld heeft momenteel 100 leerlingen, maar volgend jaar zijn dat er nog maar 80. Door middeling met andere scholen is het voortbestaan voorlopig veilig gesteld. Met de gemeente is overeengekomen dat in 2020 er tien woningen gebouwd zullen worden; zeven voor starters, twee doorstroomwoningen en een leeftijdsbestendige woning.

Tweede kansenkamer

Op verzoek van de Provincie Overijssel heeft de OVKK bekendheid gegeven aan de Tweede Kansen Kamer. De Tweede Kansen Kamer is bestemd voor initiatiefnemers, die in het verleden contact hebben gehad met de provincie Overijssel in verband met een subsidieaanvraag voor hun plan of idee, zonder dat dit iets heeft opgeleverd.

Herkansing

In de herkansing bekijkt de provincie of het plan vanuit een andere invalshoek wellicht toch nog gefinancierd kan worden. Soms is een kleine bijstelling van het plan al genoeg of zou de doelstelling anders geformuleerd moeten worden.

Aanmelding

Wie zich opgeeft via www.tweedekansenkamer.nl krijgt de gelegenheid om in een panel van statenleden het plan mondeling toe te lichten. Desgewenst verleent de OVKK ondersteuning; bijvoorbeeld bij het beantwoorden van de vragen op de website of door mee te gaan naar het mondeling vraaggesprek.

In Beckum is tevens de werkgroep Toekomst Beckumer Gemeenschapsgebouwen actief. Gekeken wordt hoe er synergie bereikt kan worden met het parochiehuis, de kerk, de school en de sporthal teneinde een toekomstbestendig voorzieningenniveau te realiseren. De procesbegeleiding wordt verzorgd door de OVKK in de persoon van Tom Jannink.

Wij hebben gezien dat er goede mogelijkheden zijn voor samenwerking van kerk, school en sport. Een interessante leefbaarheidsschouw die aantoont, hoe een dorp verder kan komen in zijn ontwikkeling.

AVG

Op 25 mei 2018 trad de wet Algemene Verordening Gegevensbescherming in werking. De OVKK heeft de leden van advies gediend bij het *privacy proof* maken van hun organisatie.

Via de nieuwsbrief en e-mail is informatie verspreid over de nieuwe vereisten voor een goed privacybeleid. Verder heeft de OVKK een algemene Privacy Verklaring ontwikkeld die dorpshuizen en plaatselijke belangenorganisaties kunnen overnemen voor vermelding op hun website.

Open Netwerk Overijssel

In de eerste helft van 2018 heeft de OVKK medewerking verleend aan de ontwikkeling van het Open Netwerk Overijssel, een kennisnetwerk voor en door initiatiefnemers. Bewoners met ideeën en plannen voor hun buurt, wijk of dorp kunnen hier terecht kunnen voor het delen van kennis en ervaringen. Ook deskundigen van maatschappelijke organisaties maken deel uit van het netwerk en staan de andere deelnemers met raad en daad ter zijde.

Het Open Netwerk Overijssel is een project van Arcon, OVKK, Sportservice Overijssel en Stimuland, die gezamenlijk hebben opgetrokken in de Alliantie Sociale Kwaliteit Overijssel (ASK). De OVKK was betrokken bij:

a. mede uitvoering geven aan de Helpdesk. Iedereen die een goed idee heeft voor zijn of haar dorp, maar nog zoekt naar mogelijkheden om dit te realiseren, kan hier terecht voor advies en ondersteuning. De vier organisaties zetten zich gezamenlijk in om de vraagsteller behulpzaam te zijn.

b. het opzetten van een digitale Online Community. De community is bedoeld voor burgers, initiatiefnemers, professionals en overheden die willen werken aan de leefbaarheid van Overijssel. Op de online community staan verschillende themabanken, waaronder sport, bewegen en gezondheid. Binnen een thema kan iedereen kennis, ervaringen en vragen delen. Tevens zijn er werkgroepen aan de thema's verbonden. In werkgroepen kun je in open of besloten omgeving samenwerken rondom een specifiek thema of project.

c. het ondersteunen en organiseren van verdere netwerkontwikkeling. Zo heeft de OVKK op 29 juni medewerking verleend aan de Krachttoer Overijssel. Dit is een excursie met 'lokaal initiatief' als rode draad: inspirerende initiatieven over bijvoorbeeld zorg, verenigingsleven, ondernemerschap, voorzieningen en energie.

Meer informatie over ASK Overijssel is te vinden op www.askoverijssel.nl.

Online Community

Vanaf 1 oktober geeft de OVKK uitvoering aan de doorontwikkeling van de Online Community. Dit doen we samen met Stimuland. De zichtbaarheid en vindbaarheid van de community wordt verbeterd.

Eigentijds

De content wordt geactualiseerd. Thema's als leefbaarheid, wonen, burgerparticipatie en maatschappelijk vastgoed blijven de boventoon voeren, maar komen aan bod via meer eigentijdse functionaliteiten. Hiervoor gaan onder andere diverse sociale media kanalen en nieuwsbrieven op maat ingezet worden. Ook wordt er meer content geplaatst in de vorm van blogs en vlogs.

Zo hopen we een breder publiek aan te spreken met meer deelnemers en interactie. Het is de bedoeling dat de vernieuwde Online Community in 2019 wordt opgeleverd. De doorontwikkeling van de Online Community wordt namens de OVKK verzorgd door Eeckhof.

Openbaar vervoer

De OVKK maakt deel uit van het bestuur van de Overijsselse ROCOV's. Het Regionaal Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer behartigt de belangen van de reizigers in het openbaar vervoer. Binnen het ROCOV werken vertegenwoordigers van gehandicapten, ouderen, de vereniging Rover en de OVKK samen om het openbaar vervoer te verbeteren. In Overijssel zijn twee ROCOV's actief: ROCOV West Overijssel en ROCOV Twente.

In de aanloop naar de verkiezingen in 2019 hielden de beide ROCOV's op 22 juni in Nijverdal het symposium *OV in Overijssel: Ambitie of kostenpost?* Het symposium werd bijgewoond door ruim vijftig bezoekers, waaronder Statenleden, wethouders, gemeenteraadsleden, ambtenaren en ROCOV-leden.

In een gezamenlijke vergadering op 21 december hebben de beide ROCOV's besloten om per 1 januari 2019 te fuseren tot de Vereniging ROCOV Overijssel, met als voorzitter van het bestuur OVKK-secretaris Jaap Alberda van Ekenstein. In het nieuwe ROCOV-Overijssel zullen drie werkgroepen worden geformeerd: werkgroep Spoor, werkgroep Bus en werkgroep Kleinschalig vervoer.

Het ROCOV Overijssel zal volgens de Wet personenvervoer 2000 zowel gevraagd als ongevraagd adviezen geven over Openbaar Vervoer-aangelegenheden, aan zowel de provincie Overijssel als aan de vervoerders. De adviezen zijn openbaar en worden gepubliceerd op de website van ROCOV Overijssel en op facebook. Zie voor meer informatie:

www.rocovoverijssel.nl.

Dag!enDoen!

Veel ouderen zouden graag wat vaker willen deelnemen aan activiteiten buitenshuis, zij het dat ze geen weet hebben van de uitgaansmogelijkheden of geen vervoer hebben. Het is een groep ouderen die moeilijk te bereiken is.

Om deze mensen een zetje te geven is gestart met het project Dag!enDoen! Ouderen krijgen een tablet ter beschikking waarmee ze via een App dagelijks op de hoogte worden gesteld van de uitgaansmogelijkheden in hun gemeente.

Zorg in het dorp

Met de komst van de WMO zijn de meeste verzorgingshuizen opgeheven. Gemeenten zijn voor een belangrijk deel verantwoordelijk geworden voor taken in de ouderenzorg.

Het project *Wie zorgt er later voor jou* heeft als doel om nieuwe vormen van samenwerking en ondersteuning te ontwikkelen, zodat mensen zelf de regie houden over hun woonomstandigheden. Ze kunnen langer in hun eigen vertrouwde omgeving blijven wonen; ook als de zorgbehoefte toeneemt.

Projectonderwerpen zijn onder andere de rol van dorpsver

Met dezelfde App kan tevens het vervoer worden geregeld. Een chauffeur komt dan voorrijden in een milieuvriendelijke elektrische auto.

In 2018 is het project gestart in de gemeente Olst-Wijhe en het is de bedoeling dat meerdere gemeenten dit oppakken. Het project is een initiatief van Karin Köster en Jan van Sandwijk, met medewerking van de OVKK.

binder, het hoe en waarom van een goede wijkanalyse en de combinatie van wonen en zorg. Met name dit laatste was de missie van een Zorgtoer op 28 september. Per bus werden meerdere burgerinitiatieven bezocht; onder andere het woonzorgproject Mariaoord in Luttenberg, het Aan de Weuste-project in Wierden, wijkvoorziening 't Doesgoor in Goor en de zorgcoöperatie van het Gelderse Mariënvelde.

In het project werkt de OVKK samen met de KNHM en Stimuland.

Eenzaamheid

In 2018 is gestart met *Aandacht inclusief*: een samenwerkingsproject van het KCWO en het ProMo. Uit onderzoek van het SCP (rapport *Dichtbij huis*) blijkt dat best wel veel dorpsbewoner niet zijn opgenomen in de onderlinge aandacht en Noaberschap, wat mede wordt veroorzaakt doordat mensen soms ook zelf kiezen voor een min of meer geïsoleerd bestaan. Beperkte sociale vaardigheden, negatieve ervaringen of chronisch ziek-zijn werken dit gedrag in de hand.

Het isolement kan leiden tot de vicieuze cirkel van eenzaamheid, stress en psychische klachten. Dit is een ongewenste

situatie die de zelfredzaamheid ernstig beperkt, maar wel voorkomen kan worden als het gemis aan contacten eerder in beeld is.

Met het project *Aandacht inclusief* wordt beoogd dat vrijwilligers en professionals zich bewust worden van deze problematiek en de samenwerking aangaan om eerder in contact te komen met mensen die onvoldoende aansluiting hebben met de dorpsgemeenschap. Deelnemers aan het project zijn het KCWO, ProMo, Stimuland en de OVKK.

Brochure voor dorpshuisbesturen

Hoe ziet het dorpshuis er over vijf jaar uit? Of over tien jaar? Is er dan nog wel een dorpshuis? De wereld verandert en het is goed op die veranderingen te anticiperen, ook als het gaat om de plek die het dorpshuis inneemt in de gemeenschap.

De OVKK heeft haar medewerking verleend aan de ontwikkeling van de brochure *Wat voor dorpshuis willen we zijn*; een uitgave van de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen. De brochure is bestemd voor besturen van dorpshuizen, gemeenschapshuizen, Kulturhusen, buurthuizen en multifunctionele accommodaties.

Op 15 februari werd aan de brochure een aparte OVKK-bijeenkomst gewijd. Aan de uitnodiging gaven acht dorpshuizen gehoor. De meeste dorpshuizen waren vertegenwoordigd door twee of drie personen. Samen met hen is de aanpak uit de brochure doorgenomen. Daarbij werd

ingezoomd op de functie van het dorpshuis. Hierbij kwamen de verschillende modellen uit de brochure ter sprake, alsmede een aantal praktijkvoorbeelden die door de aanwezigen werd aangedragen. Tenslotte kwam het tot een uitwisseling van ervaringen en werd er van gedachten gewisseld over de toekomst.

Onderwerp van gesprek waren onder andere exploitatie, financiering, duurzaamheid, programmering, organisatie en vrijwilligersinzet. Naderhand zijn er meerdere dorpshuizen teruggekomen met vragen of behoefte aan hulp en begeleiding. Deze zijn in behandeling genomen en waar nodig begeleid.

De brochure *Wat voor dorpshuis willen we zijn* is een uitgave van de LVKK en tot stand gekomen door bijdragen van de provinciale koepels. De brochure is te vinden via het zoekvenster op www.lvkk.nl.

Platform Dorpshuizen.nl

Vier keer per jaar neemt de OVKK deel aan de bijeenkomsten van het landelijk platform Dorpshuizen.nl. Tijdens deze bijeenkomsten wordt informatie uitgewisseld over actuele ontwikkelingen ten aanzien van onder andere wet- en regelgeving, onderhoud en beheer, gemeentelijk beleid, exploitatie en programmering.

Een belangrijk instrument om dorpshuisbesturen te helpen bij hun activiteiten is de Vraagbaak. Deze wordt door de gezamenlijke provinciale steunpunten verzorgd en geactualiseerd en biedt informatie op het terrein van bijvoorbeeld subsidie voor verbouw, gegevensbescherming, Drank- en horecawet, Buma/Sena/Videma en verpachten. De Vraagbaak is te vinden via www.dorpshuizen.nl.

Woonbehoefte jongeren

Waar willen jongeren wonen en in wat voor huizen? Het probleem met de jongeren in de leeftijd tussen 18 en 35 jaar is vaak dat ze tussen wal en schip raken. Voor een sociale huurwoning verdienen ze te veel, voor een toereikende hypotheeklening weer te weinig. Daarom is het belangrijk dat jongeren al in een vroeg stadium gaan nadenken over hun woonwensen. Wie bijvoorbeeld eerder gaat huren, heeft tijd om te sparen voor een eigen woning later.

De OVKK is in vijf kernen begonnen met het in kaart brengen van hun woonbehoefte: Bentelo, Bornerbroek, Langeveen, Wanneperveen en Wezepe. Het doel hiervan is niet alleen om na te gaan waar behoefte aan is, maar ook om aan te geven hoe gemeenten en woningcorporaties daarop kunnen anticiperen. Voor elke kern wordt een rapport opgemaakt dat vervolgens wordt omgezet in een plan van aanpak.

Accommodatievisies

In meerdere kernen in de provincie Overijssel spelen vraagstukken over behoud en exploitatie van de gemeenschappelijke gebouwen. Verenigingen met een eigen accommodatie kampen met toenemende onderhoudskosten.

Sportvelden zijn soms ongunstig gelegen en een sluitende exploitatie wordt steeds problematischer. Teruglopende leerlingenaantallen vragen om een manier van lesgeven waar de bestaande schoolgebouwen niet op berekend zijn.

Het gebruik van de kerk en de bijgebouwen neemt al jaren af. De verschillende gebruikers kunnen overwegen of het niet mogelijk is om de functies van de accommodaties te herschikken of te combineren. Samenvoeging in een of enkele gebouwen bijvoorbeeld levert voordelen op ten aanzien van de investering, exploitatie en inzet van vrijwilligers.

Het project is op 26 november van start gegaan in Bornerbroek, waar ruim vijftig jongeren bijeenkwamen voor bespreking van hun toekomstverwachtingen. Voor het onderzoek en de daarop volgende lokale pilot-projecten wordt nauw samengewerkt met gemeenten en woningstichtingen. Bij de uitvoering van dit project werkt de OVKK samen met Eeckhof.

Nieuwbouwplan Bornerbroek

Begeleiding

De OVKK is daarom in meerdere dorpen gestart met een programma voor ondersteuning van initiatiefnemers. Wie meedoet kan rekenen op professionele begeleiding bij de ontwikkeling van een langetermijnvisie op het gebruik van de gemeenschappelijke gebouwen in het dorp. Dit gebeurt via een integrale aanpak waarbij alle betrokkenen meedenken over een toekomstbestendige oplossing in het algemeen belang.

Financiering

Het programma is zodanig opgezet dat de visievorming wordt gefinancierd door middel van een provinciale of gemeentelijke subsidie. Tevens wordt ondersteuning verleend bij het zoeken naar financiering voor de daadwerkelijke uitvoering van de plannen.

Deelnemers

De OVKK is in acht dorpen aan de slag gegaan met een accommodatievisie: Beckum, Rossum, Saasveld, Wesepe, Langeveen, Manderveen, Okkenbroek en Bornerbroek. De bijbehorende aanpak zorgt ervoor dat de betrokkenen in 8 stappen van een visie tot een concreet uitvoeringsplan komen. Hierbij blijft het dorp uitdrukkelijk zelf aan zet.

Eeckhof

Voor de procesbegeleiding wordt samengewerkt met Eeckhof. Op termijn wordt het OVKK-programma uitgebreid met begeleidingstrajecten voor jongerenhuisvesting, seniorenhuisvesting, subsidiewerving en het maken van dorpsambitieplannen.

Accommodatievisies 2018

Beckum

Op 4 juli 2018 werd in Beckum een dorpsinformatieavond georganiseerd door de werkgroep 'Toekomst Beckumer Gemeenschapsgebouwen'. Beckum telt vier accommodaties: een basisschool, een sporthal, 't Proggiehoes en de Blasiuskerk. Aan de orde kwam de vraag welke functies voor de toekomst behouden moeten blijven en welke 'stenen' dan benodigd zijn. Met de informatieavond werd gevolg gegeven aan de meedenkbijeenkomst van 24 januari voor alle inwoners van Beckum, Oele en Stepelo.

Scenario's

Op grond van de uitkomsten van een eerdere informatieavond werden vijf mogelijke scenario's gepresenteerd:

- Alles laten zoals het is
- Optimaliseren huidig maatschappelijk vastgoed
- Centreren rondom sporthal
- Centreren rondom kerk
- Nieuwe multifunctionele accommodatie

Rond de kerk

Aan het einde van de avond hebben de aanwezigen gekozen voor 'Centreren rond de kerk'. Opvallend was dat met name de jeugd de voorkeur gaf aan een nieuwe multifunctionele accommodatie.

Duidelijk is dat er in ieder geval iets moet gebeuren, want het scenario 'Alles laten zoals het is' kreeg geen stemmen. De scenario's met de voorkeursstemmen worden verder uitgewerkt op ruimtelijke financiële haalbaarheid.

Rossum

In Rossum bezien de dorpsraad en het kulturhusbestuur de mogelijkheid om het kulturhus Rabo de CoCer te voorzien van een buurtsuper en een terras met zo mogelijk daghoreca. De buurtsuper wordt zo een plek waar inwoners terecht kunnen voor de dagelijkse boodschappen, met tevens gelegenheid voor een praatje onder het genot van een kopje koffie. Dit vergroot de leefbaarheid van Rossum.

Nu steeds minder voorzieningen in Rossum overblijven maakt het dorp zich zorgen over de leefbaarheid. De peuterspeelzaal en de openbare bibliotheek zijn verdwenen en de supermarkt is al lange tijd gesloten. Voor hun dagelijkse boodschappen zijn de inwoners aangewezen op Oldenzaal, Denekamp en Weerselo.

In oktober 2018 is een brede enquête uitgezet om de behoeften van de Rossumers te peilen over de functie van het kulturhus. De OVKK verleent het dorp ondersteuning bij de verdere ontwikkeling van de plannen.

Saasveld

Welke voorzieningen zijn er, ontbreken er voor de toekomst nog enkele of zijn er teveel van? En hoe houden we de accommodaties in stand?

Saasveld is aan de slag gegaan met het vraagstuk over de leefbaarheid en dan vooral hoe het dorp zich kan voorbereiden op de toekomst. Een aantal verenigingen concludeerde dat het voor alle accommodaties afzonderlijk steeds lastiger zal worden om overeind te blijven en daarvoor vrijwilligers te vinden.

In de onderzoeksfase wordt nagegaan wat de inwoners belangrijk vinden voor hun dorp. Een excursie naar vergelijkbare projecten in Nieuw Heeten, Beckum en Bentelo met aansluitend een informatieavond vormen de eerste stappen in deze fase. Hierna worden mogelijke toekomstscenario's uitgewerkt en gepresenteerd.

Wesepe

Wesepe maakt plannen voor een Voorzieningshart. Om de functies van de bestaande voorzieningen in het dorp een toekomst te geven, zal er behoorlijk geïnvesteerd moeten worden. De basisschool wacht op nieuwbouw, de gymzaal is afgeschreven, de sportvelden liggen ongunstig en de kerk wil het gebouw graag openstellen voor nevenactiviteiten.

Met het Voorzieningshart wordt beoogd dat sport, onderwijs, cultuur en ontmoeting voor het dorp behouden blijven, met als streven om het op een plek samen te brengen. De eerste plannen werden gepresenteerd tijdens een informatieavond op 1 november in het Wapen van Wesepe. Opmerkelijk hierbij was de voorgestelde combinatie van kerk en school.

Langeveen

In Langeveen onderzoeken de sportverenigingen de mogelijkheid van een gezamenlijke accommodatie. Het dorp heeft meerdere verenigingen met ieder een eigen accommodatie. Deze accommodaties zijn verouderd en aan vervanging toe. De sportzaal heeft momenteel een sluitende exploitatie maar dat wordt naar de toekomst toe steeds lastiger. De Mariaschool heeft aangegeven dat haar visie op het onderwijs moeilijk is in te passen in het bestaande gebouw. Daarnaast heeft de school te kampen met leegstand.

Al deze gebruikers hebben samen gekeken of het samenvoegen van de functies haalbaar zou kunnen zijn. De wensen en randvoorwaarden zijn inmiddels geïnventariseerd en vertaald in een vlekkenplan, dat getoetst zal worden op ruimtelijke inpasbaarheid en financiële haalbaarheid. Ook wordt gekeken of andere wensen uit het dorp, zoals een ontmoetingsruimte, plek kan krijgen in een gezamenlijke accommodatie.

Manderveen

Een aantal jaren geleden concludeerden verenigingen en het Kulturhus dat het anders moest. Voor de afzonderlijke accommodaties, school en Kulturhus, wordt het in de toekomst steeds lastiger om overeind te blijven. Er komen minder leerlingen, de bevolking van Manderveen vergrijsst. Er ligt druk op de exploitatie en de benodigde vrijwilligers. Doordat mensen langer thuis willen en moeten blijven wonen ontstaat bovendien behoefte aan andere en nieuwe activiteiten.

Dit was voor de inwoners van Manderveen aanleiding om zelf een plan te maken voor het behoud van beide voorzieningen. Door de functies te combineren, de exploitatie van de school onder te brengen in het Kulturhus en de ruimtes gezamenlijk te gebruiken ontstaat er een onderlinge samenwerking waardoor het dorpshart wordt verlevendigd.

Vanuit het proces MijnManderveen2030 zijn er verschillende werkgroepen opgezet. Zij hebben de ideeën geïnventariseerd voor de 'Huiskamer van Manderveen' en uitgewerkt in een visie. Deze is op meerdere dorpsavonden en inloopavond gepresenteerd waarbij inwoners hun bijdrage konden leveren.

Door de vele gesprekken met alle stakeholders (verenigingen, gebruikers, de Provincie Overijssel, Stichting Welzijn, ondernemers en burens) is het eindplan een co-creatie van heel Manderveen en is het draagvlak groot.

Op 19 februari 2018 gaf de gemeenteraad groen licht voor een verbouwing van het Manderveense kulturhus.

Bornerbroek

De leegloop van de kerk is voor de Bornerbroek de aanleiding om verder na te denken over belangrijke functies in Bornerbroek. Denk daarbij aan de sportverenigingen, het kulturhus, de school en de huisvesting van deze functies in de huidige gebouwen. De vraag is of de toekomstige exploitatie van deze verenigingsgebouwen wel houdbaar is. Bovendien neemt het aantal mensen dat zich vrijwillig inzet af.

Deze ontwikkeling en vraagstukken vormen voor Bornerbroek reden om een accommodatiedialoog op te starten. In 2017 vonden de eerste gesprekken plaats tussen de Stichting Dorpsbelangen Bornerbroek en de kerk. Begin december 2018 is dit breder getrokken met een aantal belangrijke stakeholders.

Tijdens deze sessie werd besloten de dialoog op te pakken en te kijken naar toekomstige belangrijke functies, benodigde vrijwilligers en benodigde gebouwen. Naar verwachting zal dit in 2019 resulteren in een visie op de accommodaties in Bornerbroek en een stappenplan om de gewenste situatie in de toekomst te realiseren.

Bij de OVKK zijn de volgende gemeenten aangesloten, met wie we samenwerken om de vele dorpsactiviteiten mogelijk te maken:

Dalfsen
Deventer
Dinkelland
Haaksbergen
Hardenberg
Hof van Twente
Kampen
Olst-Wijhe
Ommen
Raalte
Staphorst
Steenwijkerland
Tubbergen
Wierden
Zwolle

De OVKK staat in nauwe verbinding met een aantal organisaties, die met een jaarlijkse bijdrage ons werk ondersteunen:

Stichting Beter Wonen te IJsselmuiden
Salland Wonen te Raalte
Wetland Wonen Groep te Vollenhove
Waterschap Drents Overijsselse Delta
Waterschap Vechtstromen

Woningbouw

De afgelopen jaren stagneerde de woningbouw in de kleine kernen, terwijl de behoefte steeds groter is geworden. Willen we het platteland leefbaar houden, voorzieningen in stand houden en dorpen toekomstig bestaansrecht geven, dan moet het voor jongeren betaalbaar zijn om zich te kunnen vestigen in hun dorp.

Vrijwilligers

Dorpsbelangenorganisaties en dorpshuisbesturen hebben moeite met het op peil houden van hun gelederen. Tegelijkertijd wordt veel van hen verwacht op het vlak van participatie en lokale democratie. Hiervoor dienen zich steeds minder vrijwilligers aan.

Verstedelijking

Kleine kernen worden soms de dupe van grote infrastructuurprojecten. Bij de planvorming wordt hun stem weliswaar gehoord, maar jarenlange procedures frustreren de burgerbetrokkenheid terwijl de overlast toeneemt.

Dorpshuizen

Dorpshuizen vormen het hart van de dorpsgemeenschap. Zowel als ontmoetingspunt als in de maatschappelijke dienstverlening vervullen ze een belangrijke rol. Vrijwilligersbesturen hebben behoefte aan advies bij de opzet en exploitatie van eigentijdse accommodaties.

Voorzieningen

Winkels, horecagelegenheden en bedrijven zijn belangrijk voor de leefbaarheid van het dorp. Ze functioneren als ontmoetingsplek, als sponsor voor maatschappelijke initiatieven en vormen een bron van levendigheid. Culturele evenementen dragen eveneens bij aan de levendigheid in het dorp en versterken de dorpsidentiteit.

Krimp

Eenzaamheid wordt een probleem in de kleine kernen. Het aantal senioren neemt toe terwijl de voorzieningen geconcentreerd worden in de grotere plaatsen. Dit gaat

ten koste van de natuurlijke ontmoetingen. Bedenk wat nodig is om een dorp aantrekkelijk te houden voor senioren en anderen die aan huis zijn gebonden.

School

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. De basis is dat kinderen veilig en beschermd kunnen opgroeien, met voldoende mogelijkheden voor ontwikkeling via spelen en leren. Een optimale voorziening is de brede school waar organisaties en functies samenwerken.

Landbouw

Het aantal boerenbedrijven neemt sterk af. De blijvers krijgen een belangrijke rol in de lokale duurzame energieopwekking. Als de inwoners van het dorp energie afnemen van de boer en mee investeren in de aanleg van energievoorzieningen, ontstaat er verbinding op basis van wederzijdse afhankelijkheid.

Kerk

Steeds meer kerken verliezen hun functie. Velen willen zich inzetten om het kerkgebouw voor de dorpsgemeenschap te behouden; bijvoorbeeld door te proberen er meerdere functies aan te verbinden. Het vergt tact en expertise om de gesprekken op gang te krijgen.

Gezondheid

Met de toenemende vergrijzing is het belangrijk dat er voldoende aanbod is aan breedtesport. Zorg voor een fijnmazig net van moderne sport- en wandelvoorzieningen in en rond de kleine kernen.

Slotverklaring

De OVKK is een vereniging met leden. In die hoedanigheid maken we deel uit van een beweging van mensen, die iets voor hun dorp willen betekenen. De OVKK behartigt de leefbaarheid van de kleine kernen door de ambities en energie van haar leden zichtbaar te maken en te faciliteren.